

VOLČJA SLED 3

2012

Primeri dobrih praks
varovanja pašnih živali
(na straneh 3, 4 in 5)

Izobraževalni seminar
za cenilce škod
(na strani 5)

Volkovom na sledi
(na straneh 6, 7, 8 in 9)

Prva projektna
novinarska konferenca
(na strani 10)

SLOWOLF
WWW.VOLKOVI.SI

Kazalo:

Primeri dobrih praks varovanja pašnih živali	...stran 3
- Volk sit in koza cela	
- Izkušnje sodelujočih rejcev z doniranimi pastirskimi psi	...stran 4
- Namestitvev kamer na pašnikih	...stran 5
Izobraževalni seminar za cenilce škod	...stran 5
Volkovom na sledi	...stran 6
- V letu 2012 sledili štirim volkovom	
- Nadaljevanje spremljanja volka Luka	...stran 7
- Volk Slavc se je ustalil v Italiji	
- Volkovi in genetika	...stran 8
- Zdravstveno stanje volkov	...stran 9
Prva projektna novinarska konferenca	...stran 10
- Druge aktivnosti v letu 2012	
Napovednik projektnih aktivnosti	...stran 11

PRIMERI DOBRIH PRAKS VAROVANJA PAŠNIH ŽIVALI VOLK SIT IN KOZA CELA

Težaven teren za postavitev nočne ograde (zaraščena, valovita in kamnita površina; drevesno-pašni sistem) lahko pogojuje uporabo krajše (25 m namesto 50 m), a še vedno 170 cm visoke elektromreže. (Foto: Irena Kavčič)

Po lanskoletnih dobrih izkušnjah z varovanjem drobnice pred napadi volkov na pašnikih z visokimi elektromrežami na Primorskem, Ilirskobistriškem in Kočevskem smo v letošnjem letu z dodatnimi sredstvi, ki jih je zagotovil Zavod za gozdove Slovenije, razdelili varovalne komplete za pašno rejo drobnice še petim rejcem z območja Postojne, Senožeč, Orleka in Kočevske.

170 cm visoka elektromreža je trenutno tista, ki največ prispeva k večji varnosti pašnih živali pred plenjenjem velikih zveri. V letu 2011 je bilo pri rejcih, ki so prejeli projektne varovalne pašne sisteme in so na svojih pašnikih uvedli takšno varovanje, za okoli 100.000 EUR manj škode kot v letu 2010. Zaradi na novo opremljenih pašnikov letošnji podatki kažejo še boljšo sliko. Kot ključni faktor za uspešno varovanje se je izkazala stalna prisotnost električnih pulzov v elektromreži napetosti vsaj 5 kV.

Prikaz učinkovitosti elektromrež za varovanje drobnice pred napadi velikih zveri

SODELUJOČI REJEC	LETO PREJEMA ZAŠČITNIH SREDSTEV	SKUPNA OCENJENA VREDNOST ŠKOD V LETU (EUR)				IZPLAČANA VREDNOST OD PREJEMA VISOKE ELEKTRIČNE OGRAJE
		2009	2010	2011	2012	
1	maj 2011	2.164	1.859	643	0	0
2	julij 2011	8.549	1.900	438	0	0
3	maj 2011	4.137	9.169	0	0	0
4	maj 2012	607	1.159	17525	0	0
5	maj 2012	0	2.541	1696	0	0
6	maj 2012	6.090	425	5842	0	0
7	maj 2012	0	0	0	0	0
8	maj 2011	1.733	1.641	0***	0	0***
9	maj 2012	1.133	2.636	1688	0*	0*
10	marec 2011	59.620	108.906	16.697	20.580**	**

* Rejec je zaščitna sredstva vrnil zaradi odločitve, da bo drobnico v nočnem času zapiral v hlev;

** Škode nastajajo zaradi neuporabe oziroma neustrezne uporabe prejetih zaščitnih sredstev;

*** Rejcu je v letu 2011 škode povzročal njegov pastirski pes čuvaj.

IRENA BERTONCELJ,

Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

“Volk mi predstavlja skrivnostno vrsto, raziskovanje katere je kljub moderni tehniki še vedno velik izziv in zahteva veliko vložene truda. Skrivnostne vrste pa še vedno burijo domišljijo in so pogosto napačno razumljene. Vesela sem, da sodelujem pri projektu, ki s svojimi raziskavami razkriva skrivnosti in razblinja zmote o volku.”

IZKUŠNJE SODELUJOČIH REJCEV Z DONIRANIMI PASTIRSKIMI PSI

Kraševka Kena je med ovčami hitro začela kazati tipične znake podrejanja. (Foto: Irena Kavčič)

V letu 2012 smo rejcem donirali pet kraških ovčarjev. Skupno je bilo tako v času trajanja projekta doniranih že deset pastirskih psov.

Z vsemi rejci, ki so prejeli projektne pse, smo v sodelovanju z Društvom ljubiteljev in vzrediteljev kraških ovčarjev (DLVKOS) vzdrževali reden telefonski stik, enkrat mesečno pa smo jih obiskali tudi na terenu. Tekom leta smo se srečali z različnimi manjšimi težavami, kot so grizenje ušes, pretirana igrivost in uhajanje psov s pašnika. Večino nezaželenih vedenj so rejci s pomočjo naših nasvetov uspešno odpravili, za dva psa, ki se nista ustrezno razvijala, pa smo poiskali nov dom. Ker so bili projektne psi v letošnji pašni sezoni prvič na pašnikih, smo izdelali tudi posebne table, ki mimoidoče opozarjajo na primerno obnašanje ob prisotnosti pastirskega psa na pašniku.

Primer table, ki opozarja mimoidoče na prisotnost pastirskega psa na pašniku. (Foto: Irena Kavčič)

Tornjakinja Uli, ki je letos dopolnila eno leto, ovce že popolnoma zaupajo. (Foto: Irena Kavčič)

Kraševka Runa se je kmalu po prihodu navadila bližine ovč. (Foto: Irena Kavčič)

Kraševca Jakob ob ovcah. (Foto: Aleksandra Vadjnal)

Rejka Aleksandra Vadjnal, ki je leta 2012 prejela doniranega mladiča pastirskega psa kraševca:

Pravijo, da je novo leto priložnost za nove začetke. Tako se je tudi naša družina januarja letos podala na pot vzgoje mladega kraševca v pastirskega psa. Nekaj izkušenj z vzgojo smo že imeli, saj smo bili petnajst let ponosni lastniki kuvaša, ki je uspešno čuval naš trop. Kljub vsemu je vzgoja kraševca nekoliko drugačna, poleg tega pa ima vsak pes tudi svoj karakter. Pot od mladiča do odgovornega pastirskega psa je dolga, včasih precej naporna in zahteva veliko truda ter doslednosti in pazljivosti rejca. Vendar je vse to poplačano, ko imaš psa, na katerega se lahko zanesesh in mu brezpogojno zaupaš. In v takšnega psa odrasča naš Jaki.

IZOBRAŽEVALNI SEMINAR ZA CENILCE ŠKOD

V okviru projekta je Zavod za gozdove Slovenije oktobra organiziral izobraževanje pooblaščenecv za ocenjevanje škod, na katerega je prišlo 67 udeležencev. Gostili smo tudi predavatelja iz tujine, ki sta predstavila načine reševanja škod s strani velikih zveri v Švici in Italiji. Projektne sodelavci smo predstavili primere dobrih praks preprečevanja nastajanja škod na drobnici v Sloveniji z elektroograjami in pastirskimi psi ter rezultate genetskih raziskav s poudarkom na vzorcih slin, odvzetih na škodnih primerih. Zanimivo je bilo tudi predavanje predstavnice Agencije RS za okolje, ki obravnava prejete zapisnike škodnih primerov.

NAMESTITEV KAMER NA PAŠNIKIH

Tekom letošnjega poletja smo na nekatere pašnike namestili infrardeče kamere za preverjanje prisotnosti velikih zveri. Z analizo posnetkov se je še dodatno potrdilo, da je pri učinkovitosti elektromrež izredno pomembna pravilna postavitvev in nenehna prisotnost električnih pulzov napetosti najmanj 5 kV.

IRENA KAVČIČ,

Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire,
Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

”Pri volkovih občudujem njihovo izjemno sposobnost preživetja v svetu, ki si ga človek vedno bolj poskuša porediti. Njihov obstoj mi vliva upanje, da bomo kot družba pravočasno spoznali pomen neokrnjene narave. Vesela sem, da lahko sodelujem pri projektu SloWolf, kjer je eden glavnih ciljev prav izboljšanje odnosa družbe do volkov.”

VOLKOVOM NA SLEDI

V LETU 2012 SLEDILI ŠTIRIM Z OVRATNICAMI OPREMLJENIM VOLKOVOM: SLAVCU, LUKI, TONKI IN TII

Pet mladičev volkulje Tonke v brlogu. (Foto: Hubert Potočnik)

Volkova Slavc in Luka sta bila ujeta v letu 2011, a smo njuno aktivnost lahko spremljali tudi v letu 2012. V tretjem projektnem letu pa smo uspeli odloviti in z GPS – GSM ovratnicama opremiti še dve volkulji – vodilno samico Tonko in mlado Tio. V maju smo v enem od brlogov tropa "Vremščica-Nanos" našli tudi pet Tonkinih mladičev. Spremljanje vseh štirih volkov pa se je v letu 2012 tudi zaključilo.

Volkulja Tonka in njenih pet mladičev

Volkulja je bila odlovljena in opremljena z rumeno ovratnico 18. maja 2012 na Nanosu.

Telesna masa: 33 kg, dolžina glave in trupa: 118 cm, starost: 6 let

Bila je reproduktivna (alfa) samica tropa "Vremščica - Nanos", kateremu je pripadal tudi volk Vojko, ki smo ga spremljali od maja do konca septembra, ko je signal njegove ovratnice izginil.

Tonka se je gibala na območju Nanosa, Vremščice, Slavenskega ravnika, Brkinov, Pivške doline in zahodnega dela Javornikov.

Njeno spremljanje se je končalo 18. septembra 2012, ko smo na območju Pivke našli prerezano in odvrženo ovratnico. Kaj se je zgodilo z njenimi mladiči, ni znano.

Vodilna volkulja Tonka ob odlovu. (Foto: Miha Krofel)

Volkulja Tia med prebujanjem iz kratkotrajne anestezije. (Foto: Miha Krofel)

Volkulja Tia

Volkulja je bila odlovljena in opremljena s sivo ovratnico 5. julija 2012 v Kočevskem rogu.

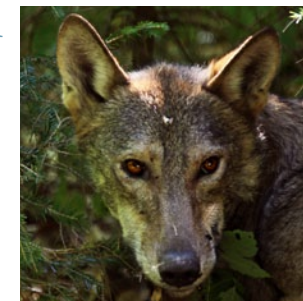
Telesna masa: 30 kg, dolžina glave in trupa: 120 cm, starost: 2 leti

Tia se je gibala na celotnem območju Kočevskega roga med Kočevjem, Polomom, Črnomljem in Brezovico nad Kolpo.

Njeno spremljanje se je končalo 22. septembra 2012 z odstrelom na pašniku. Ob odstrelu je tehtala 36 kg.

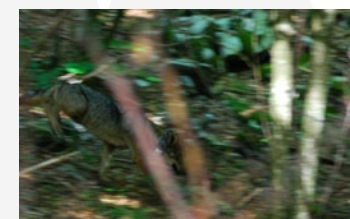
NADALJEVANJE SPREMLJANJA VOLKA LUKA

Volka Luko iz tropa »Gotenica« smo na območju velikem 560 km² spremljali od avgusta 2011. Konec aprila 2012 je bil udeležen v prometni nesreči. Kljub udarcu je preživel še vsaj tri tedne, potem pa je signal njegove ovratnice izginil in ga nismo več zaznali.

Mladi volk Luka. (Foto: Miha Krofel)

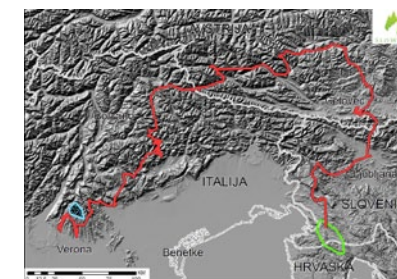
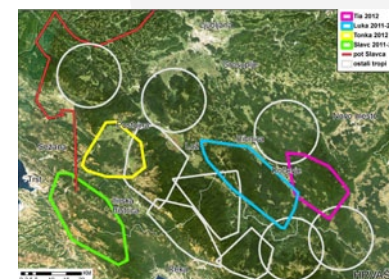
VOLK SLAVC SE JE USTALIL V ITALIJI

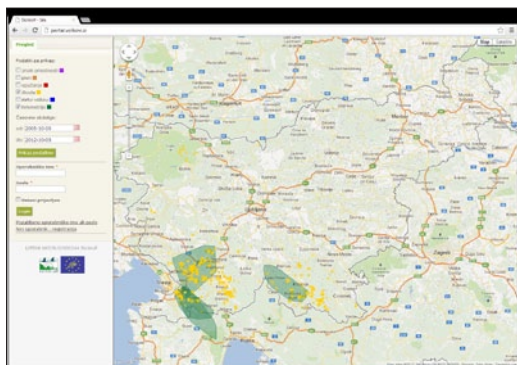
Volk Slavc je znan tudi v sosednji Avstriji in Italiji. Njegovo druženje z »italijansko« volkuljo so celo primerjali z romanco Shakespearove tragedije Romeo in Julija. (Foto: Hubert Potočnik)

Mladega volka Slavca smo s telemetrično ovratnico opremlili julija 2011 in ga spremljali do konca leta, ko je s svojimi starši, brati in sestrami živel v tropu Slavnik. Decembra 2011 je zapustil svoj rodni trop in v iskanju lastnega teritorija in samice prepotoval velik del Slovenije, Avstrije in Italije.

Prehodel je preko 1000 km in se na koncu ustalil nedaleč od Verone. Tam se je srečal z mlado italijansko volkuljo, ki so jo mediji po znani zgodbi iz bližnje Verone poimenovali Julija. Vse kaže, da je par osnoval prvi trop volkov na tem območju Italije. Opazili smo, da je Slavčev novi teritorij precej manjši od teritorijev volkov v Sloveniji. To je najverjetneje posledica večje gostote divjadi v tem delu Italije v primerjavi z razmerami v Sloveniji. Telemetrično spremljanje volka Slavca se je končalo konec avgusta 2012, ko je ovratnica zaradi izpraznjene baterije avtomatsko odpadla. V avgustu je iz Italije prišla novica o mrtvi volkulji v bližini Slavčevega teritorija, vendar pa so genetske analize pokazale, da ni šlo za Julijo. Slovensko-italijanski par verjetno še živi in če bosta preživela še nekaj mesecev, lahko naslednjo pomlad že pričakujemo prve mladiče.

Sivi krogi nakazujejo teritorije tropov, ki niso bili spremljani s telemetrijo. Rdeča črta prikazuje pot volka Slavca od teritorija njegovega rodnega tropa (zeleno) do vzpostavitve lastnega teritorija v okolici Verone (modro). (Foto: Miha Krofel)

Uvodna stran novega spletnega portala portal.volkovi.si o prisotnosti volkov v Sloveniji (vir: SloWolf)

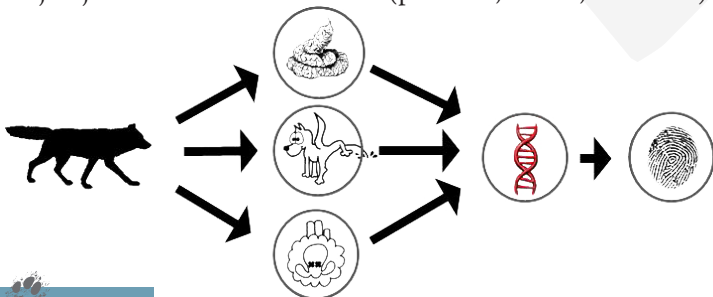
Portal za spremljanje populacije volka

Zaživel je nov spletni portal portal.volkovi.si, kjer lahko s hitro registracijo in enostavno uporabo sproti beležite svoja opažanja in fotografije, ter jih primerjate z drugimi znaki prisotnosti volkov, škodami, opažanji, najdenimi mrtvimi volkovi, telemetričnimi in genetskimi podatki.

VOLKOVI IN GENETIKA

S POMOČJO GENETSKIH ANALIZ OCENILI VELIKOST POPULACIJE

Na podlagi DNK, pridobljene iz neinvazivnih genetskih vzorcev, smo s pomočjo različnih statističnih modelov "ulova in ponovnega ulova" ocenili velikost populacije volkov na območju njihove občasne in stalne prisotnosti v Sloveniji. V naši raziskavi smo uporabili najdene vzorce iztrebkov in urina ter slina odvzete z ugriznih ran uplenjenih živali, ki so bili zbrani v obdobju od 22.6.2010 do 1.7.2011. Ocenili smo, da je bilo vključno s tropi, katerih del teritorijev se nahaja v Gorskem Kotarju na Hrvaškem, v tem času približno 52 volkov, ob upoštevanju 95% intervala zaupanja pa od 47 do 60. Ocenjujemo, da je od tega 18 volkov pripadalo čezmejnim tropom; polovico smo jih šteli k Sloveniji in polovico k Hrvaški. Tako je ocena za Slovenijo v jeseni 2010, ko so bili mladiči tistega leta že dovolj mobilni, da jih je bilo mogoče zaznati v vzorcih, in pred izgubami zaradi smrtnosti, okrog 43 volkov (s 95% intervalom zaupanja od 39 do 50). Drugo oceno za Slovenijo lahko podamo za pomlad 2011 - po upoštevanju zaznane smrtnosti in pred naslednjo reprodukcijo. Takrat je bilo v populaciji okrog 32 volkov, s 95% intervalom zaupanja pa od 28 do 39. Ta zadnja ocena številčnosti ne vključuje nezaznane smrtnosti volkov (poškodbe, bolezni, krivolov...) v tem obdobju.

Na podlagi DNK, pridobljene iz neinvazivnih genetskih vzorcev, lahko prepoznavamo posamezne volkove in ocenimo tudi velikost volčje populacije. (Avtor: Tomaž Skrbinšek)

ZDRAVSTVENO STANJE VOLKOV

Na Veterinarski fakulteti v Ljubljani smo v zadnjem letu pregledali trupla 14 volkov. Odstreljenih je bilo 12 volkov, dva sta bila najdena poginjena.

Pri enem od poginjenih volkov natančnega vzroka smrti (manjkali so nekateri deli trupla) nismo mogli zanesljivo ugotoviti, drugi pa je poginil zaradi posledic trka z vozilom. Pri več živalih smo ugotovili spremembe na koži, pri enem volku je bila stopnja prizadetosti tako huda, da se je dlaka ohranila le še na posameznih mestih, medtem ko so obsežne gnojne kraste pokrivalo več kot 60 % kože. Pri tej živali smo potrdili močno garjavost. S parazitološkimi preiskavami smo ugotovili več vrst za volkove tipičnih pljučnih in črevesnih zajedavcev. V mišičnini ene živali smo potrdili prisotnost ličink trihinele. Prisotnosti virusa stekline in antigena parvovirusa pri volkovi nismo ugotovili.

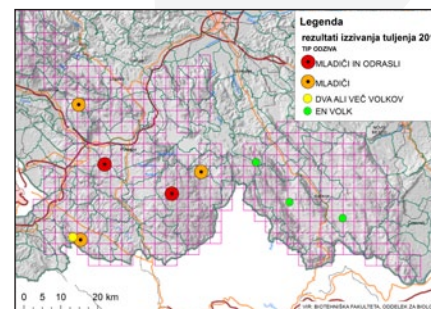
Garjavost pri volku. Zaradi delovanja kožnega zajedavca se je dlaka ohranila le na posameznih delih telesa. Koža na hrbtu je prekrita z rumenim gnojem, ki je posledica delovanja bakterij. (Foto: Diana Žele in Gorazd Vengušt)

JASNA MULEJ TLHAOLANG,

Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

"Volk mi pomeni okno v svet razmišljanja drugih ljudi, saj preko intervjujev v raziskavi odnosa javnosti do volkov spoznavam zelo različne poglede na naravo in volkove. Verjamem, da je razumevanje tega odnosa prvi korak k boljšemu sobivanju volkov in ljudi, ki si delijo isti prostor. Zame imajo volkovi kot vsaka vrsta ne le pravico do soobstoja, temveč tudi vrednost, ki naš obstoj plemeniti."

Karta odzivov teritorialnih tropov oziroma posameznih volkov. (avtor: Hubert Potočnik)

Spremljanje volkov z izzivanjem tuljenja

V avgustovskih nočeh smo z izzivanjem tuljenja volkov ugotavljali, koliko teritorialnih tropov imamo v Sloveniji in v katerih tropih so letošnje leto imeli mladiče. Odzive smo dobili iz sedmih različnih tropov, pri štirih od njih pa so se nam oglasili tudi mladiči.

PRVA PROJEKTNA NOVINARSKA KONFERENCA

»ŠKODE, KI JIH POVZROČIJO VOLKOVI V KMETIJSTVU, IN UČINKOVITE REŠITVE TER OCENA ŠTEVILČNOSTI VOLKOV V SLOVENIJI ZA OBDOBJE 2010-2011«

Zavedamo se, da je močan medijski dogodek z izbranimi govorniki, kot je novinarska konferenca, ključen za predstavitev dosedanjega dela in projektne aktivnosti v zvezi s škodami,

Govorniki so v začetku novinarske konference predstavili glavne rezultate projektne aktivnosti. (Foto: Urša Marinko)

ki jih volkovi povzročajo v kmetijstvu.

Sporočila so tako kompleksna, da potrebujejo dodatna pojasnila ter posebno pozornost v dialogu z novinarji. Na konferenci, ki je januarja 2012 potekala v prostorih Agencije RS za okolje, smo predstavili rezultate analize škodnih primerov in oceno številčnosti volkov, rezultate analize vpliva odstrela in izkušnje rejcev. Konferenco so obiskali novinarji vseh večjih nacionalnih in zasebnih medijskih hiš, kot tudi predstavniki ministrstva ter nekaterih interesnih skupin.

DRUGE AKTIVNOSTI V LETU 2012

- Na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje smo oddali popravljeno verzijo predloga Akcijskega načrta za upravljanje populacije volka v Sloveniji.
- Izpeljali smo več predavanj o volku in projektu SloWolf za širšo javnost.
- Izvedli smo izobraževanja za lovce in prostovoljce za popis volkov z zimskim sledenjem in izzivanjem oglašanja ter jim predstavili dosedanje rezultate.
- Izpeljali smo predavanja in delavnice "Upravljanje velike rastlinojede divjadi ob upoštevanju prisotnosti volkov".
- Poklicnim lovcem lovišč s posebnim namenom, ki delujejo pod okriljem Zavoda za gozdo Slovenije, smo na predavanjih predstavili najnovejšo izsledke SloWolf projektne raziskave - predvsem spremljanje populacije.
- Projekt SloWolf ima od letos svoj Facebook profil www.facebook.com/slowolf.projekt.
- Vsebine o volku in projektu SloWolf so sedaj dostopne na projektne spletne strani tudi v angleškem jeziku.
- S predstavitev spletno aplikacije "portal.volkovi.si" je širši javnosti omogočeno beleženje in pregledovanje prisotnosti volkov v Sloveniji.

V projekt se vsakdo lahko vključi tudi kot prostovoljec pri zimskem sledenju volkov in popisu volkov z izzivanjem tuljenja. Za več informacij pišite na slowolf.prostovoljci@gmail.com.

NAPOVEDNIK PROJEKTNIH DOGODKOV

- December 2012:** Objavljeno Drugo poročilo o spremljanju populacije volka.
- Zima 2012 – 2013:** Zimsko sledenje volkov ob pomoči prostovoljcev.
- Januar 2013:** Izdelan dokumentarni film o volkovi.
- Februar 2013:** Objavljeno Poročilo o učinkovitosti zaščitnih elektromrež in pastirskih psov.
- Pomlad 2013:** Tri predavanja o volku za širšo javnost.
- Julij 2013:** Izdelane izobraževalne vsebine o volku za učitelje.
- Julij - Avgust 2013:** Popisovanje volkov z izzivanjem oglašanja.
- avgust-September 2013:** Organiziran seminar za učitelje.
- September 2013:** Organizirana znanstvena konferenca o volku.
- December 2013:** Pripravljena Ocena vpliva projekta na stališča javnosti, lovcev in rejcev drobnice do volkov v Sloveniji.
- December 2013:** Izdelano končno poročilo projekta za širšo javnost.
- December 2013:** Izide četrta številka projektne glasila Volčja sled!

Projektne partnerji so Univerza v Ljubljani, Zavod za gozdo Slovenije in Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov - Dinaricum.

Univerza v Ljubljani

ZAVOD za GOZDOVE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE

Projekt **Varstvo in spremljanje varstvenega statusa populacije volka (*Canis lupus*) v Sloveniji** spada v področje LIFE+ Narava in Biotska raznovrstnost. LIFE je finančni instrument EU, ki podpira projekte ohranjanja okolja in narave v državah EU in tudi ponekod v državah, ki v EU vstopajo ter v sosednjih državah.

AKRONIM PROJEKTA: SloWolf

ŠIFRA PROJEKTA: LIFE08 NAT/SLO/000244

TRAJANJE: 4 leta, od 01.01.2010 do 31.12.2013

PRIJAVITELJ: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo

PARTNERJI: Univerza v Ljubljani, Zavod za gozdove Slovenije, društvo Dinaricum

SKUPNA VREDNOST: 1.017.773,00 €

SOFINANCERJI: Evropska komisija (70,92%), Ministrstvo za kmetijstvo in okolje RS

INTERNETNA STRAN: www.volkovi.si

FACEBOOK: www.facebook.com/slowolf.projekt

SLOWOLF

WWW.VOLKOVI.SI

Urednica: Urška Marinko

E-mail: marinko.ursa@gmail.si

Priprava in strokovni pregled besedila: Irena Bertoncelj, Rok

Černe, Ivan Kos, Irena Kavčič, Miha Krofel, Urška Marinko, Maja

Jelenčič, Aleksandra Majič Skrbinšek, Jasna Mulej Tlhaolang,

Hubert Potočnik, Nina Ražen, Tomaž Skrbinšek, Gorazd Vengušt,

Matej Vidrih, Diana Žele.

Ljubljana, december 2012

Izdajatelj in založnik: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta,

Oddelek za biologijo

Grafično oblikovanje in prelom: Andrea Bardi

Fotografija na naslovnici: Miha Krofel

Naklada: 700 izvodov

Tisk: Trajanus d.o.o.

Izvod je brezplačen.

Tiskano na recikliran papir.

